

ANG

PAHAYAGAN NG PARTIDO KOMUNISTA NG PILIPINAS
PINAPATNUBAYAN NG
MARXISMO-LENINISMO-MAOISMO

Bayan

Espesyal nga Isyu

Edisyong Hiligaynon

Agosto 17, 1999

Nahanungod sa rebolusyonaryo nga paghimakas sang Indonesia

ni Armando Liwanag
Tagapangulo, Komite Sentral
Partido Komunista sang Pilipinas
Agosto 17, 1999

Halin sang ideklara ang kahilwayan sang Indonesia sadtong Agosto 17, 1945, nagpadihot ang imperyalismo nga US kag ang mga kaalyado sini nga imperyalista sa Nakatungdan agud ipaidalom ang Indonesia sa pagginahum nga neokolonyal. Ikaapat ang pungsod nga ini nga may pinakadaku nga populasyon kag tuman ka manggaranon sa langis kag iban nga mga duna nga manggad. Kon ngaa gina-angkon ini sang mga imperyalista nga gahum.

Sang ara sa Nabagatnan Sidlangan nga Asya ang sentro sang pangkalibutanon nga rebolusyonaryo nga sigwa sadtong ikaduha nga tunga sang ika-20 siglo, nakaagi sang pinakadaku nga pagkapyerde sa Vietnam kag sa bug-os nga Indotsina ang imperyalismo nga US, apang antes sini nahimo ini nga agawon ang Indonesia (kag ini

ang pinakadaku nga nakuha sang US) paagi sa kudeta sang pasista nga militar ni Suharto batuk sa gubyerno ni Sukarno. May pangkalibutanon nga kapuslanan ang pagkaguba sang Partido Komunista sang Indonesia (Partai Komunis Indonesia, PKI) kag sang tanan nga iban pa nga mga pwersa nga anti-imperyalista sa Indonesia sadtong 1965 kag nagtuga ini sang pangmalawigan nga bunga sa tunga sang brutal nga pagbuko sang imperyalismo nga US nga baliskaron ang daku nga balod sang mga rebolusyonaryo nga kahublagan para sa pungsudnon nga kahilwayan, demokrasya kag sosyalismo.

Ang imperyalismo nga US bilang manugsulsol

Ang imperyalismo nga US ang pinakaaktibo sa mga imperyalistang gahum sa pagguba kag pag-atake sa pungsudnon nga soberanya kag kahilwayan sang Indonesia. Nagagamit ini sang tanan nga klase nga mga

taktika agud maagom sini ang malisyoso sini nga katuyuan, upod ang pagpakighimbunanay sa iban pa nga mga imperyalista nga gahum, ang pag-hupot kag paggamit sang mga reaksyunaryo nga pulitiko kag mga upisyal sang militar, pagsuporta kag paghatag sang rekurso sa mga maka-Tuo nga rebelyon kag direkta nga agresyon.

Nagdaog ang imperyalismo nga US sa iskema sini nga gamiton anay si Heneral Nasution bilang prente sa isa ka panahon kag pagkatapos si Heneral Suharto bilang prinsipal nga instrumento para sa krusyal nga hulag sadtong 1965. Tuso sini nga gindisenyo kag sinulsulan ang plano nga kudeta sang konseho sang mga heneral, nga nagbunsod sa mga upisyal panseguridad sang presidente nga maglunsar sang isa ka kontra-kudeta. Ini naman ang naghatag-ligwa sa pangunahon nga kudeta ni Heneral Suharto.

Ginmasaker sang rehimeng Suharto nga papet sang US ang kapin isa ka milyong Indones (ang mga tantya umabot, sa pinakamanubo, sa katunga nga milyon, kag sa pinakamataas, sa 1.6 milyon nga pumuluyo). Bunga sini, bug-os-nga-hilway nga nakapuga sang superganansya ang US kag iban nga mga imperyalista halin sa pagpanghimulos sa barato nga pwersa-trabahador kag duna nga manggad nga Indones kag halin sa pagpataw sang tuman nga mga mabug-at nga mga pautang. Madugay nga nagpakabuang sa burukratiko nga korupsiyon ang mga pasista nga tuta sa ila pagkuha sa ila bahin nga manggad nga halin sa pagpanghimulos.

Sugod sang nahulog ang ekonomiya sang Indonesia kag sang magsugod ang sostenido kag ang militante nga mga aksyon nga masa sadtong 1997, ginkinahanglan sang mga imperyalista kag sang ila mga idu-ido nga ipahigad ang pigura ni Suharto kag tinguhaon nga magtuga sang ilusyon sang demokratisasyon sang sosyedad nga Indones. Pero nagapabilin ang mga pasista nga

pwersa nga ginatiglawas ni Suharto kag ang manggad nga patago nila nga ginsupot.

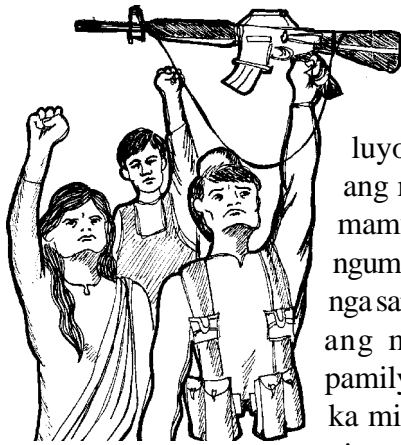
Nagtamo si Megawati Sukarno Putri sang pinakadaku nga bulto sang mga boto sa mga eleksyong padihot sang mga katal-os ni Suharto apang indi siya seguridad nga mangin presidente. Pero bisan siya ang mabuto nga presidente, tigaylo nga si Habibie, mapalibutan kag mahigot pa gihapon siya sa pagpakigkompromiso sa mga indi-nagahinulsol nga mga pasista kag mga kawatan. Pareho sang natabo sa Pilipinas sadtong 1986, pwede siya nga mangin dekorasyon pareho ni Ginang Aquino nga pirmi ginabantayan sang mga mapagbantay nga mata sang isa ka militar nga *point guard* nga pinili sang US. Pwede mag-akto sang papel ni Heneral Ramos si Heneral Wiranto.

Ginapahambog sang imperyalismo nga US nga manugsakdag ini sang demokrasya sa Indonesia. Diri ang pinakadaku nga palaligban sang pumuluyo nga Indones. Katulad sang natabo sa Pilipinas, kinahanglan sang lubos nga paghimakas bisan sa pagsadokumento pa lamang sang mga nakawat nga manggad kag mga nangin biktima sang masaker sang mga pasista. Kinahanglan sang isa ka rebolusyon agud maipatuman ang hustisya nga ginapanagil-ot sang pumuluyo.

Ano ang dapat nga himuon

Pat-ud nga kinahanglan nga ipadayon ang pagpauswag sang isa ka malapad nga kontrapasista nga demokratiko nga nagahiliugyon nga prente agud maagom ang katuyuan nga wasakon ang “bag-o nga kahim-usan”, ang pasista nga dikatadura nga militar nga gintukod sang grupo nga US-Suharto kag nagapabilin paagi sa direkta nga mga katal-os ni Suharto kag sang ginatawag nga militar nga may doble nga katungdanan.

Pero ang subong sadto nga nagahiliugyon nga prente, nga absoluto nga kinahanglan, indi bastante agud magtuga sang isa ka rebolusyon, agud kuhaon ang imperyalistang dominasyon kag ang nagahari nga sistema sang mga dalagku nga kumprador kag agalon nga mayduta, lubos nga dulaon ang mga paktor sang pasista nga diktadura nga militar kag makaalpas sa iskema nga “transisyon” kag “pagpadayon” nga gindisenyo sang US kag sang International Monetary Fund, World Bank kag World Trade Organization kag ginapatuman sang mga papet nga heneral kag

mga reaksyunaryo nga pulitiko.

Para sa pumuluyo nga Indones, labina ang mga anakbalhas nga mamumugon kag mangu-nguma, ang mga nahanunga nga saray sang sosyedad kag ang mga nabayaan nga pamilya sang kapin nga isa ka milyon nga martir nga pinatay sang mga pasista sa panulsol sang imperyalismo nga US, indi bastante nga si Suharto ipahigad lamang kag hiwaton ang isa ka ehersisyo nga elektoral agud lamang magtukod sang isa ka daku nga kompromiso sa tunga sang mga sumulunod ni Suharto kag sang ila mga karibal sa sulod sang nagahari nga sistema.

Luwas sa malapad nga kontrapasista nga nagahiliugyon nga prente, nga nagpakita sa gahum sang mga militante nga aksyon pangmasa agud iduso ang mga imperyalista nga ipahigad si Suharto paagi sa paggamit sang pinansyal nga pang-ipit, kinahanglan nga liwat nga magpabaskog sang kaugalingon ang Partido Komunista sang Indonesia agud mapatindog ang isa ka hangaway sang banwa kag makapaglunsad sang malawigan nga inaway banwa.

Bunga sang mga masaker sadtong 1965, gintinguhaan sang Partido Komunista sang Indonesia nga maglunsar sang inaway banwa sa Blitar kag pagkatapos, sa Kalimantan Utara. Sa kada kahigayunan, napukan sang kaaway ang armado nga rebolusyonaryo nga kahublagan. Apang wala pa natilawan sang PKI tubtob sa subong nga maglunsar sang inaway banwa sa tatlo tubtob sa lima ka rehiyon sang dululungan, sigun sa prinsipyo sang sentralisado nga pang-ideolohiya kag pangpulitika nga pagpamuno kag desentralisado nga operasyon sang gerilya nga pagpakig-away.

Napanahon nga tukuron ang Partido kag ang hangaway sang banwa. Ginahalit ang Indonesia sang mga imperyalista kag sang mga lokal nga reaksyunaryo. Pilit kag padayon nga ginapahog sang mga pasista ang pumuluyo kag sa pamaagi sini ang nagtulod sa ila nga maglunsar sang armado nga rebolusyon. Sa indimatalana nga buwas-damag, padayon nga maguba ang nagahari nga sistema sang mga dalagku nga kumprador-

agalon nga mayduta sang sosyo-ekonomiko kag pangpulitika nga krisis nga paggrabe nga paggrabe.

Ang pangkalibutanon nga krisis sang sobra nga produksyon sang langis kag iban pa nga mga hilaw nga materyales kag sang nakasalig sa import nga mga mala-manupaktura nga pang-eksport nga may manubo nga dugang-nga -balor, ang nagadaku nga depisit sa baligyaanay kag badyet kag ang tuman kabug-at nga mga pautang padayon nga nagapa-imol sa pumuluyo kag nagapahuyang sa nagahari nga sistema.

Ang ginatawag nga globalisasyon sang hilway nga balaligyaan nagapadasig sa krisis sang nagahari nga sistema kag magapabaskog sang pagpamigos kag pagpanghimulos sa pumuluyo. Ang krisis nga ini ang magaduso sa malapad nga masa sang pumuluyo nga magbato. Ang wala untat nga paggrabe sang agraryo kag malapyudal nga kundisyon sang Indonesia matambok nga duta para sa malawigan nga inaway banwa base sa pangkabilugan nga linya sang bag-o nga demokratiko nga rebolusyon.

May isa ka panahon nga gindaku sang mga anti-komunista kag anti-pumuluyo nga manugbaligya sang maka-imperyalistang “demokrasya nga liberal” kag sang “sosyedad nga sibil” ang relatibo nga malinong nga pagpukan ni Marcos bilang halimbawa agud sundon sang mga pumuluyo nga ara sa idalom sang despotiko nga pagginahum kag ginhikayan nila ang Partido Komunista sang Pilipinas sa pagpangindi sini nga magpasakop sa mga reaksyunaryo nga anti-Marcos, upod ang mga naulihi nga bumaliskad halin mismo sa pasista nga kampo nga Marcos.

Apang kon wala sang matuod nga pulitiko-militar kag pangkatilingban nga rebolusyon sang pumuluyo, wala sang iban nga matabo kundi ang liwat nga pagkabuhi sang mga padihot nga elektoral sang mga reaksyunaryo, ang pagpabilin sang mga mapanghimulos nga sahi kag ang iskandaloso nga pagbalik sa gahum nga pangpulitika sang mga Marcos kag sang ila pinakagrabe nga kroni kag berdugo. Isa ka tuman kadaku nga kabaliskaran nga sa Pilipinas, ang mga oportunistang mga repormista nga nagadaldal sa nagligad nga bastante nga demokrasya nga bayluhan si Marcos ni Aquino, kaupod subong sang mga Marcos kag mga pinakaginakangil-aran nga idu-ido ni Marcos sa idalom sang pagserbisyo ni Estrada.

Kon wala sang rebolusyonaryo nga paghulag agud alisan ang pamilya nga Suharto kag ang ila mga

sumulunod sang gahum nga pangpulitika kag sang kawat nga manggad nga ila ginkawat, padayon nila nga pagapiguson kag pagahimuslan ang pumuluyo pareho sang ginahimo sang mga manunubli sa pulitika ni Marcos sa Pilipinas. Ang ila mga anak kag pila sa mga pinakadalagku nga kroni ni Suharto daw napahigad subong kaupod niya. Apang pagka-agi lamang sang malip-ot nga panahon, liwat nga nila pabugalon ang ila gahum kag manggad.

Mas madugay sa gahum si Suharto kag mas daku ang nakawat sini nga manggad kon ikumpara kay Marcos. Wala siya sang nakita nga kinahanglan nga maghalin sa Indonesia pareho sang ginahimo ni Marcos sadtong 1986. Daw nagapabilin ang iya impluwensya sa militar tulad ni Pinochet sa Chile. Siya kag ang iya mga tiglawas nagahimo pa gihapon sa mga temporaryo nga aregluhan nga gintukod sa tunga sang lain-lain nga seksyon sang mga reaksyunaryo nga sahi.

Determinado ang mga masupog nga pasista sa reaksyunaryo nga armado nga kusog nga pwersa sang Indonesia nga ipabilin ang ila gahum nga pangpulitika sa idalom sang bandira nga-pirata nga “doble nga katungdanan”. Ginapatuman nila ang taktika nga magpangpihak-kag-maghari paagi sa pagsulsol sang mga armado nga pamatukan ang etniko kag relihiyoso sa madamo nga rehiyon kag nagamaniobra sila agud upangan ang pumuluyo sang East Timor nga agumon ang ila pungsudnon nga kahilwayan. Kinahanglan nga isaylo sang mga rebolusyonaryo nga pwersa ang subong sadto nga kagamo batuk sa mga pasista nga nagatuga sini.

Ang Maoista nga banas sang inaway banwa

Pareho sang napamatud-an na sa Pilipinas, ang isa ka Marxista-Leninista-Maoista nga partido pwede maglunsar sang malawigan nga inaway banwa sa isa ka pungsod nga pulu-pulo kag ara sa idalom sang gahum sang imperyalismo nga US. Napaslawan ang imperyalismo nga US kag ang mga lokal nga reaksyunaryo nga lupigon ang inaway banwa. Mas paborable pa gani ang mga kahimtangan nga pisikal, pangkasaysayan kag pangkatilingban sa Indonesia para sa inaway banwa kon igakumpara sa Pilipinas.

Base sa ila pagsaway-sa-kaugalingon pagkatapos sang mga masaker sadtong 1965, mismo ang mga kaupod nga Indones madugay nga nahibal-an nga kinahanglan nga usuyon sang pumuluyo nga Indones ang banas sang inaway banwa kag dapat nila nga gamiton

ang tatlo ka pinakagamhanan nga armas, ang Marxista-Leninistang partido, ang hangaway sang banwa kag ang nagahiliugyon nga prente, agud maiabanse ang rebolusyon nga Indones tubtob sa katapusan. Indi hamak nga mas husto ang kongklusyon nga ini sa subong.

Indi madinalag-on nga mapatuman ang mga leksyon nga natun-an bangud sa mga sirkunstansya kag sa rason nga pinakamaayo nga malagom kag mausisa sang PKI sa dugang nga proseso sang pagpanadlong sa mga kasaypanan kag liwat nga pagtukod sang partido. Sa subong, pwede himuslan sang PKI ang mga bag-o nga kundisyon nga paborable pareho sang naga-grabe nga krisis sa ekonomiya kag pulitika sang nagahari nga sistema kag ang lubos nga kawad-an sang kredibilidad sang nagahari nga pasista nga diktadura upod sang anti-komunista nga basehan sang pagkabuhi sini.

Ini ang tion agud tadlungon ang mga kasaypanan, liwat nga tukuron ang Partido Komunista sang Indonesia kag liwat nga papagsikon kag pabaskugon ini. Ang nagadaluyong nga kahublagan nga masa bastante nga makuhaan sang bag-o nga mga rekrut para sa kawsa nga rebolusyonaryo kag sa pagpauswag sang bag-o nga mga proletaryo nga rebolusyonaryo nga hangaway. Ang mga bag-o nga rekrut sa Partido pwede magsama kag magsanib sa pwersa sang mga mas tigulang kaupod nga may manggaranon nga inagihan kag nagapabilin nga tampad bilang mga rebolusyonaryo nga komunista.

Ang PKI may ara nga maningning nga kasaysayan sang pagpamuno sa pumuluyo nga Indones sa ila armado nga pagpamatuk agud agumon ang pungsudnon nga paghilway kag demokrasya batuk sa mga imperyalista kag lokal nga reaksyunaryo nga papet. Ang paglunsar sang malawigan nga inaway banwa ang pinasahi nga pamaagi agud makabangon ang PKI halin sa kapyerdehan kag makakuha sang kadalag-an.

Ginlunsar sadtong 1969 ang inaway banwa sa Pilipinas agud paglingkuran ang pumuluyo nga Pilipino kag maghatag-suporta sa pumuluyo nga Indones kag iban pa nga pumuluyo sang kalibutan. Pat-ud nga magabaskog ini kon tion nga naglunsad sang inaway banwa ang PKI. Kaangot sini, ang mga pumuluyo nga Pilipino kag Indones pwede maghatag sang tumbas nga suporta kag mag-amot sang mapuslanon nga kontribusyon pakadto sa liwat nga pag-ilig sang kahublagan nga anti-imperyalista kag sosyalista sa pangkalibutanon nga sakop. **AB**